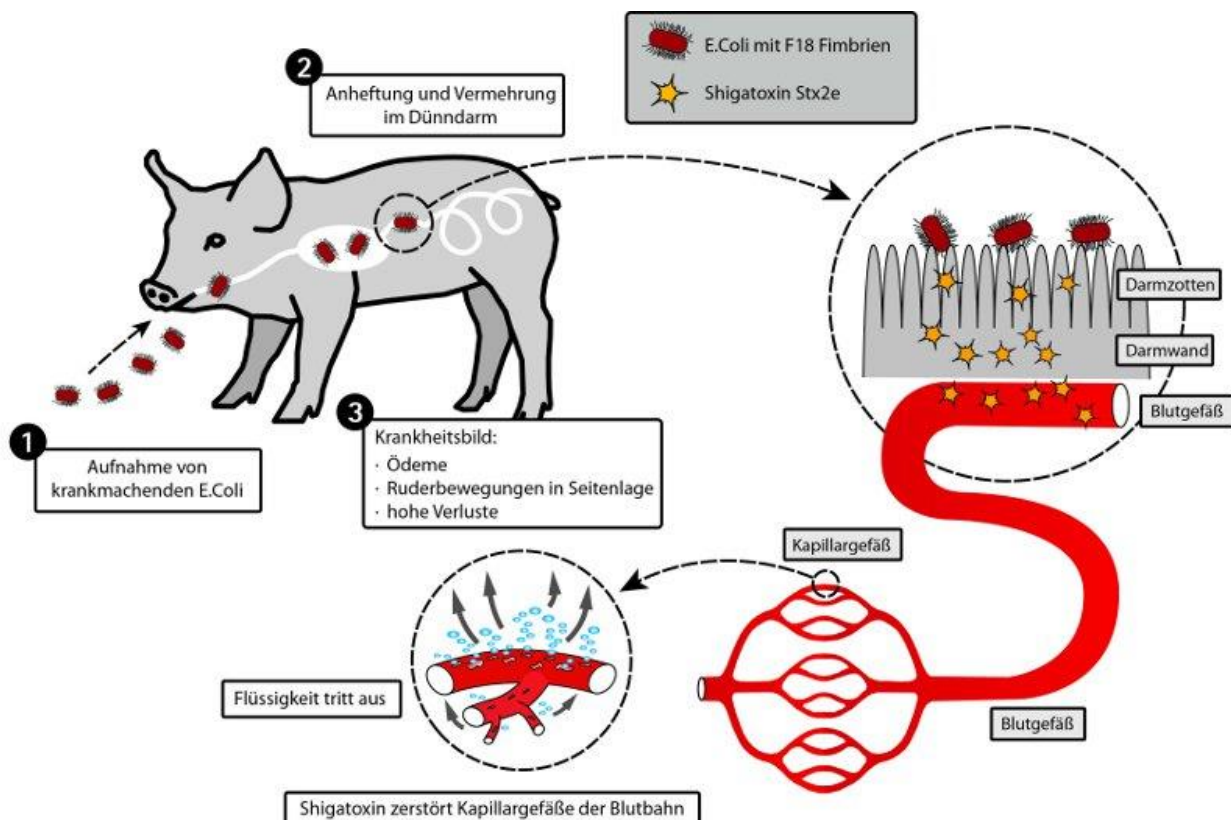

Shkaqet e sëmundjes së Edemës

Simptomat shkaktohen nga Shigatoxin Stx2e e prodhuar nga disa shtame E. coli (STEC). Si term sinonim për Shigatoxin përdoret edhe "Verotoxin". STEC patogjenik merret në rrugë orale nga derrat dhe arrin deri në zorrën e hollë, ku bashkohet dhe shumohet në qelizat e murit të zorrëve me ndihmën e fibrave të tyre.

Ato lëshojnë Shigatoxin në vilet intestinale të zorrëve, nga ku hyn në qarkullimin e gjakut përmes murit të zorrëve dhe më pas shkakton dëme të konsiderueshme në enët e gjakut dhe organe. Edema rezulton nga shpëtimi i lëngut nga muret e dëmtuara të enëve të gjakut.

Vaksina inicion formimin e antitropave neutralizues ndaj shigatoksinës. Kjo parandalon dëmtimin e kapilareve dhe të organeve. Faktorët e rrezikut për aderimin dhe përhapjen e STEC/ fillimin e

sëmundjes së edemës:

- Ndryshimi i ushqimit, veçanërisht pas tharjes ose hyrjes në direk
- Raporti i pafavorshëm i kafshëve me vendet e ushqimit
- Fillimi i një recete te re ushqimore
- Sasia Puferike e lartë (vlera të çrregullta të pehashit)
- Mungesa e acidifikimit të ushqimit për stabilitet të pehashit dhe mbrojtjes së stomakut
- Stresi i ndryshimit të ambientit (kalimit nga boksi në boks, përplasje për hierarkinë, temperaturë shumë e lartë ose shumë e ulët e ambientit)
- Transporti
- ndërprerja e antibiotikëve dhe/ ose oksidit të zinkut

Përveç shigatoksinës, një pjesë e konsiderueshme e STEC përmban edhe enterotoksinë, kjo është arsyeja pse diarreja ndodh në disa ferma menjëherë pas shkeputjes nga dosat, por humbje të mëdha për shkak të sëmundjes së edemës ndodhin gjatë procesit të rritjes.

Simptomat e sëmundjes

Pasi janë shfaqur simptomat klinike të sëmundjes së edemës, praktikisht çdo trajtim është i vonë.

Shigatoksin është një nga helmet më të fuqishme dhe të natyrshëm dhe shkatërron murin e kapilarëve të vegjël të gjakut. Kjo çon në akumulimin e lëngut në inde. Veçanërisht të prekur janë zorrët, indet nënlëkurore dhe truri. Rezultati është edemë e qepallave, urë e hundës dhe zorrëve/ mesenteries. Për më tepër, kafshët tregojnë konvulsione, paralizë dhe lëvizje të pa kontrolluara si rezultat i deficiteve neurologjike.

Nëse E. Coli formon edhe enterotoksina të tjera, vërehen diare dhe dehidratim. Sidoqoftë, në varësi të përmbajtjes së toksinave, shfaqen sëmundje parakute të ndryshme të kafshës. Në këtë rast, ka ngordhje të papritur, madje edhe pa shfaqje tipike të edemës. Nëse kafshët i mbijetojnë sëmundjes, ato mbeten prapa në rritjen dhe shtimin në peshë në krahasim me gicat e tjerë në boks.

Simptomat e mëposhtme mund të vihen re:

- Shenja subakute deri në akute
- Proces i zgjatur i rritjes
- Paraqitje me kurriz të valëzuar të gicit, sporadike
- Rritje të humbjeve për një periudhë më të gjatë kohore